

ПРИДЕСНЯНСЬКА КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

ВСЕ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ЛЮБОВІ ДО РІДНОГО КРАЮ

Щойно побачила світ нова книга чернігівського прозаїка Михася Ткача «Веселий Штанько, або Сторінки щоденника Грицька Селезня з Качківки». Це романтично-пригодницька повість» в центрі якої головний герой Веселий Штанько — сільський дивак, природолюб і борець за чистоту навколишнього середовища. Книга вийшла при підтримці незалежного громадського об'єднання — літературної спілки «Чернігів». До речі, за п'ять років існування членами цієї спілки підготовлено й видано більше двадцяти поетичних, прозових та історико-краєзнавчих книг, а також видрукувано низку художніх творів і вагомих праць у періодиці, опубліковано одинадцять номерів щоквартального мистецького і громадсько-політичного часопису «Літературний Чернігів». Осягаючи поглядом пройдений літературною спілкою та часописом шлях, можемо стверджувати: з їхнім утворенням літературний процес на Придесенні, безсумнівно, поживавися, активізувалася обдарована молодь, зріс творчий неспокій не лише «неофітів», а й літераторів з «ім'ям».

І ось знову зустріч. Цього разу з повістю Михася Ткача, голови літературної спілки «Чернігів» і головного редактора журналу «Літературний Чернігів».

Шанувальники красного письменства, особливо освітяни, а надто вчителі-філологи знають, як захоплено сприймають навіть найменші школярі так звані природничі твори — чи то вірші, чи казки, чи оповідання про зманливий і чарівний світ навколишньої природи. Важко переоцінити вплив такої літератури на формування світогляду дитини: подібні твори прищеплюють їй змалку почуття любові до рідної природи та відчуття естетичної насолоди від спілкування з нею (бодай на сторінках цікавої книжки). Не випадково українські письменники таку величезну увагу приділяли й приділяють природничій тематиці у своїй творчості.

До когорти самовідданих природолюбів у літературі належить і Михась Ткач. У своїй новій книзі автор передусім пропагує високе поклонання людини, любов до рідного краю, чудової природи, справжні людські якості, якими в очах підлітка Грицька Селезня наділений Микита Штанько.

Читаєш у повісті Ткача: «...по той бік, над самою водою, чапля стоїть і щось спостерігає. Стояла-стояла, а тоді підіймає одну ногу тихенько — переставила. Далі другу. Іде попід берегом, гне і гне дзьоба до самої води, а потім — штирх туди! І в дзьобі вже рибина. Тримає поперек її, а далі підкидає вгору — ковть — і нема». І думаєш: так, це схоже на дійсність, і я це бачив, тільки не помітив, пройшов мимо.

Максим Рильський з цього приводу зазначав: «Якщо у читача виникає отаке здивоване й радісне почуття — «і я це бачив», — то можна сміливо стверджувати, що він, читач, має справу з непересічним талантом».

Дійсно, хто ще як не справжній митець помітить, що у білого гриба «темно-коричнева голівка, засмажена, як скоринка хліба, і на товстій ніжці». Або, як «кущ калини червоніе — наче дівчата обнялися».

А ось прозаїк увійшов у ліс. Прийшов сюди він, «як до людей, з відкритою душею, з добром, а не злом», і очима свого допитливого й непосидючого героя Грицька Селезня з Качківки зачаровано дивиться на «густі кучеряві дубки, ліщину та інше дрібне кушовпння. Сонце ледь пробивається крізь густе пагіння. Роса позависала у сивому павутинні і блищить, мов срібне намисто. А озвися — сиплеться з гілок».

Чие серце залишиться байдужим до цього хвилюючого акорду на честь рідної природи. Письменник знає, що «часто можна висловить пейзажем те, для чого слів нема людських» (М. Рильський) і натхненно продовжує цю прекрасну традицію нашої літератури.

Мальовничі краєвиди благословенної Чернігівщини, де голубінь неба зливається з голубінню полів льону, а синь правічних лісів відбивається у нерухомому дзеркалі річок та озер, де кожна пташина, кожна стеблина має свій неповторний голос, — усе це глибоко запало йому в душу з малих літ. Саме тут, у селі Сахнівці, на лагідних хвилях літосної ріки Снов сплигло дитинство письменника. У гіридеснянському краї відшуміла і його юність.

Колись в Сахнівці його родич
Сідав за кросна край вікна
І ткав сахнівцям всім на подив
Сувої дивні полотна.
Давно було те, й далеченько,
Поза снігами, за дощем,
Але ніхто в роду ткачемком
Не став, усяк лишавсь ткачем.

Отож, закохавшись в ранньому віці «в те отче ткацтво», письменник і нині, за словами В. Сапона, «тче предивні сувої прози». А річка дитинства та юності напуває його солодкою водою. І що за вода в ній — у Сніві! «Тиха, чиста, мов сльоза, дивишся, як у дзеркало. І ти там, і небо голубе, і дерева — весь світ перехилився. Пив би ту воду, як березовий сік...».

Михась Ткач володіє рідкісним даром писати коротко, а показувати багато. Його слово високе і чисте. Воно неспокійно пульсує у роздумах над вічною темою буття, завжди в русі — оновлюється звуком., фарбою, образом...

Нещодавно авторові рецензованої книги, голові літературної спілки «Чернігів», головному редакторові часопису «Літературний Чернігів» Михасю Ткачу виповнилося 60 років. Нині прозаїк, твори якого полюбилися і дорослим, і дітям, стає на поріг ще одного своєрідного ювілею — двадцятиріччя виходу в світ своєї першої книги «Сонячний полудень». То ж побажаймо улюбленому авторові від імені усіх шанувальників його мудрого і правдивого слова міцного здоров'я на довгі роки та рясного творчого ужинку.

Володимир КУЗЬМЕНКО.